

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa D.N.
przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w T.,
Zakładowi Karnemu nr [...] w S. i Aresztowi Śledczemu w O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego we [...] z dnia 30 maja 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje adwokat A.R-O. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego we [...] kwotę 120 (sto dwadzieścia 00/100) złotych powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po

przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący D.N. wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., powołując się na nieważność postępowania z przyczyny określonej w art. 379 pkt 5 k.p.c. Jak wynikało z wniosku, podstawą twierdzonej przyczyny kasacyjnej miało być zaniechanie stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny z urzędu nieważności postępowania w zakresie rozpraw przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji w dniu 4 czerwca 2018 r. i w dniu 5 grudnia 2018 r. oraz oddaleniu przez Sąd pierwszej instancji wniosku o ustanowienie dla powoda pełnomocnika z urzędu.

Nieważność postępowania jest uchybieniem procesowym, które Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Jest to także jedna z przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). W obu sytuacjach, zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, chodzi jednak o nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, niepubl., z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, niepubl., z dnia 29 stycznia 2013 r., V CSK 192/12, niepubl., z dnia 18 lutego 2016 r., V CSK 465/15, niepubl., z dnia 20 kwietnia 2018 r., V CSK 595/17, niepubl., z dnia 20 marca 2019 r., I PK 63/18, niepubl., i z dnia 28 marca 2019 r., I UK 114/18, niepubl.).

W niniejszej sprawie twierdzenia wniosku mające wskazywać na przyczynę kasacyjną w postaci nieważności postępowania odwoływały się wyłącznie do okoliczności dotyczących przebiegu postępowania przed Sądem Okręgowym, których nie dostrzegł z urzędu Sąd Apelacyjny. W istocie skarżący nie wskazywał zatem, że zaskarżony wyrok został wydany w postępowaniu dotkniętym sankcją nieważności, lecz zarzucał Sądowi Apelacyjnemu popełnienie uchybienia procesowego polegającego na pominięciu nieważności postępowania przed Sądem Okręgowym, na co wskazywały również podstawy kasacyjne. Okoliczność ta nie mogła jednak uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. Jednocześnie, we wniosku nie powołano się na żadną inną przyczynę kasacyjną (art. 398⁹ § 1 pkt 1-2 i 4 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przypominając, że nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie przyczyn kasacyjnych w uzasadnieniu podstaw skargi, skoro strona skarżąca nie powołała się na nie we wniosku o przyjęcie

skargi do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, niepubl., i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17, niepubl.). Ubocznie jedynie należało zauważyć, że wskazywane przez skarżącego okoliczności, z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy, nie pozwalały przyjąć, by zaskarżony wyrok był błędny w stopniu ewidentnym i widocznym na pierwszy rzut oka, co stanowi założenie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Przyczyna ta, jak była mowa, nie została zresztą wyartykułowana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co zwalniało od szerszych rozważań w tym zakresie.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.